

AKERSHUS HØYRE

27.09.2026

Programkomiteens førsteutkast

1	Akershus Høyres program 2027-2031	
2	Mer kunnskap - flere muligheter	3
3	Frihet til å lære, vokse og lykkes	3
4	Kunnskap og grunnleggende ferdigheter i fokus	3
5	Trygge og kompetente ansatte rundt elevene	4
6	Et godt og trygt skolemiljø	5
7	Kompetansen vi trenger framover	5
8	Skolen som møter fremtiden	6
9	Fagskolen	6
10	Raskere frem og tryggere hjem	7
11	Fylket hvor bilen forblir viktig	7
12	Kollektivtransport	7
13	Bygge Akershus tettere sammen	9
14	Regional utvikling, samarbeid med kommunene og utvikling av Akershussamfunnet	10
15	Lokalt selvstyre og regional utvikling	10
16	Samfunns- og næringsutvikling	10
17	Museer og kulturminner	11
18	Frivillighet, idrett og friluftsliv	11
19	Folkehelse	12
20	Tannhelse	12
21	Et blått og grønt fylke	13
22	Oslofjorden	13
23	Natur- og viltforvaltning	14
24	Sikkerhet og beredskap	14
25	En moderne og effektiv fylkeskommune	15
26	Fylkeskommunen som arbeidsgiver	15
27	En godt drevet fylkeskommune som prioriterer det viktigste først	16
28		
29		

På lag med Akershussamfunnet

Akershus skal være et fylke der mennesker har frihet til å leve livene sine, ta egne valg og skape sin egen fremtid. Høyre tror på et samfunn der den enkelte får større muligheter til å klare seg selv, samtidig som vi tar ansvar for hverandre i fellesskap. Høyre har tillit til enkeltmennesket, familien, frivilligheten og næringslivet, og mener at samfunnet blir sterkere når beslutninger tas nær dem det gjelder.

Høyre har styrt Akershus de siste fire årene. Selv om mye går i riktig retning, står fylket vårt fremdeles overfor utfordringer som må løses.

Akershus er et fylke i vekst. Flere skal finne seg en utdanning, en jobb og et sted å bo. Samtidig blir det mindre rom for å bruke offentlige penger på alt vi ønsker oss. Da må vi våge å prioritere. Utfordringene samfunnet vårt står overfor, løses ikke ved at offentlig sektor blir større. Derfor vil Høyre legge til rette for personlig frihet og ansvar. Et godt samfunn bygges nedenfra og opp.

Fylkeskommunen skal først og fremst være god på det den har hovedansvar for: utdanning, samferdsel og regional utvikling. Når ressursene er begrensede, skal Høyre prioritere det viktigste først, og sørge for at skattebetalernes penger brukes så effektivt som mulig.

Høyre vil ha en skole med høye ambisjoner, tydelige krav og fokus på læring. Alle elever skal få muligheten til å bli den beste versjonen av seg selv, enten de trenger mer støtte eller større utfordringer. Da må de videregående skolene i Akershus ha de beste lærerne og de beste lederne.

Akershus trenger en samferdselspolitikk som gir mest mulig mobilitet for pengene, som gjør det enklere å komme seg på jobb, skole, fritidsaktiviteter og hjem igjen. Kollektivtilbudet skal være best mulig for så mange som mulig, veiutbygginger skal skje raskt og i god dialog med lokalsamfunnene. Samtidig skal Akershus bygges tettere sammen på en måte som reduserer bilkøer og som hindrer unødvendig luftforurensning og støy.

Kommunene kjenner sine innbyggere og lokalsamfunn best. Derfor skal fylkeskommunen være en samarbeidspartner og tilrettelegger, ikke en overkommune. Lokalt selvstyre, valgfrihet og tillit til dem som står nærmest oppgavene, er grunnleggende for Høyre.

Høyre tar ansvar for fremtiden. Ved hjelp av godt samarbeid, ny teknologi og innovasjon, skal Akershus fylkeskommune løse oppgavene sine på en måte andre kan lære av. Fylkeskommunen er til for at innbyggerne i Akershus skal leve så gode liv som mulig.

Det er summen av menneskene som tar utdanning, går på jobb, starter bedrifter, stiller opp for andre og engasjerer seg i lokalsamfunnet som gjør Akershus sterkt.

Mer kunnskap - flere muligheter

Høyre skal legge til rette for at alle elever skal få utnyttet sitt fulle potensiale og bli godt rustet for fremtiden. Utdanningen skal gi elevene muligheten til å lykkes i livet, uavhengig av den enkeltes bakgrunn. De videregående skolene i Akershus skal være Norges beste skoler. En god skole skal ha høye ambisjoner på vegne av alle elever, og derfor skal elevene i Akershus møtes med tydelig krav og forventninger, samtidig som elevene skal sikres valgfrihet og innflytelse over skolehverdagen. Høyre vil jobbe for at alle elever skal få utfordringer best mulig tilpasset sitt nivå, og at elever som risikerer å falle utenfor skal få ekstra oppfølging.

For mange elever går i dag ut av videregående skole uten å ha tilstrekkelig kompetanse i grunnleggende ferdigheter og er for dårlig rustet for det samfunnet som venter dem. Høyre vil prioritere å heve det faglige nivået, sørge for disiplin og ro på skolene, bidra til større utholdenhet hos elevene og redusere fraværet.

Frihet til å lære, vokse og lykkes

En skole med muligheter for alle ivaretar både elevene som trenger ekstra støtte, og elevene som trenger ekstra utfordringer. Elever med høyt læringspotensial bør få flere muligheter til å utnytte potensialet sitt. Høyre vil derfor etablere talentløp innen akademiske fag, teknologi og entreprenørskap, samt teste ut mer nivåvalg. Å forsere fag er mulig i dag, men informasjon om forsering bør bli mer tilgjengelig. Elever må også gis muligheten til å ta fag på universitetet.

Akershus Høyre vil

- etablere talentløp innen akademiske fag, teknologi og entreprenørskap
 - innføre en ordning for elever som ønsker større utfordringer til å ta fag på videregående nivå i grunnskolen
 - forenkle tilgangen og søkingen om forsering av fag
 - søke om pilotprosjekt for å teste ut nivåvalg i flere fag på videregående skole
 - styrke samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonene, idretten og kulturlivet for å bedre ivareta talentfulle elever
 - innføre anonym retting av større skriftlige vurderinger i videregående skole, men fortsatt ivareta elevens behov for personlig tilbakemelding
- Dissens 1: Stryke linje 98-99. Dissens av Anine Norén, Monica Vee Bratlie, Trine-Lise Østlund Blime og Maren Winnem.
- etablere flere modulbaserte løp for elever med sammensatte behov, eksempelvis i kombinasjon med jobb, yrkesfag eller komprimert løp
 - identifisere tiltak som gjør at flere gutter lykkes i videregående skole
 - samarbeide med kommunene og staten om en felles realfagssatsning som gjelder for hele utdanningsløpet

Kunnskap og grunnleggende ferdigheter i fokus

Akershusskolen skal ha et høyt faglig nivå, da kunnskap er nøkkelen som åpner dører videre i livet. Derfor må det også jobbes mer med å øke elevenes konsentrasjon og utholdenhet, slik at de får gode forutsetninger for å tilegne seg kunnskap.

Å kunne lese og skrive skikkelig er en absolutt forutsetning for å kunne følge undervisningen. Det er en stadig større gruppe elever som begynner på videregående skole uten tilstrekkelige lese- og skriveferdigheter. Elever som ikke har tilstrekkelige ferdigheter, må gis muligheten til å tilegne seg dette før de følger ordinær undervisning.

Akershus Høyre vil

- løfte det faglige nivået i den videregående skolen og hindre svekkelsen av faglige krav og ambisjoner
- jobbe målrettet for å øke elevenes evne til konsentrasjon og utholdenhet
- beholde karakterer som den viktigste vurderingsformen i videregående opplæring
- ha forkurs for elever med svake ferdigheter i lesing, skriving og regning
- kartlegge elevenes kompetanse i lesing, skriving og regning ved starten av skoleåret, og tilby "Basisklasse" for elever som ikke kan følge ordinær undervisning grunnet lav grunnleggende kompetanse
- jobbe for å fjerne vurdering i sidemål i videregående skole
- åpne for at forberedende eksamen til fagprøven kan gjennomføres muntlig og på andre språk enn norsk
- søke om et prøveprosjekt hvor elever på yrkesfag har en større del av opplæringen ute i bedrift fra første skoleår

Trygge og kompetente ansatte rundt elevene

Akershusskolen kjennetegnes av dyktige ansatte, enten i undervisningsstillinger eller som en del av laget rundt elevene. For å holde et høyt faglig nivå, er det viktig med kompetente lærere. Det må være en hovedregel at de som underviser på videregående, har faglig fordypning. Høyre vil også sørge for at læreren får tid til å være lærer, ved å fjerne unødvendige rapporterings- og dokumentasjonskrav, og ha et godt lag med trygge voksne til å bistå elevene utenom undervisning. Det er viktig at læreren er sjefen i klasserommet.

Akershus Høyre vil

- at hovedregelen for studieforbereidende fag er at ansatte i undervisningsstillinger er lektorer og adjunkter
- at lærere som underviser i realfag skal ha faglig fordypning
- at lærere som ansettes i Akershusskolen skal ha relevant utdanning og faglig fordypning i undervisningsfagene sine, og undervisning og faglig oppfølging skal være deres primæroppgave
- legge til rette for mer etter- og videreutdanning av lærere
- redusere unødvendige rapporterings og dokumentasjonskrav for lærere, slik at mer av arbeidstiden kan brukes på undervisning og oppfølging av elevene
- sørge for at voksne i Akershusskolen kan identifisere elever som har psykiske helseutfordringer
- sikre et tettere samarbeid med kommunene og helsetjenesten for å sikre god oppfølging av elever som har psykisk helseutfordringer

Et godt og trygt skolemiljø

En viktig del av skolens oppdrag er å gi alle elever mulighet til å lære, mestre og høre til. Elever og ansatte skal kunne møte en skolehverdag som er trygg og forutsigbar. Samtidig opplever skolene at flere elever har behov for tett og sammensatt oppfølging, og i enkelte situasjoner kan vold, trusler og alvorlig uro gå ut over både medelever, lærere og andre ansatte.

Høyre vil ha nulltoleranse for vold og trusler i skolen. Skolene må ha både kompetanse, ressurser og virkemidler til å gripe inn tidlig, ivareta de andre elevenes rett til et trygt læringsmiljø og samtidig gi god hjelp til eleven som trenger oppfølging. Målet må være at flere får riktig hjelp tidligere, samtidig som vi er tydelige på grensene for hva som kan aksepteres i skolen.

Det skal være godt å gå på skole i hele Akershus, og det er folkevalgtes oppgave å sørge for at alle skoler er attraktive valg for elevene. De siste årene har det vært mer oppmerksomhet rundt organisering av avgangsmarkeringen, både blant elever, foresatte, politikere og ansatte i skolen. Avgangsmarkeringen er en feiring for og av elevene, og fylkeskommunen bør bidra med å tilrettelegge for at det blir en trygg og hyggelig feiring, som inkluderer alle.

Akershus Høyre vil

- sikre likeverdige skoletilbud i hele fylket, hvor alle skoler er attraktive valg
- at terskelen for bortvisning for resten av skoleåret må senkes i videregående skole
- vurdere etablering av akutteam som kan bistå i akutte konfliktsituasjoner med vold og trusler
- at skoleleder bør få rett til å bortvise elever i en lengre periode enn i dag
- at elever som forstyrrer eller ødelegger undervisningen for andre elever skal tas ut av den ordinære undervisningen og følges opp av en voksen
- ha et tilbud til elever med sammensatte behov som ikke kan følge ordinær opplæring, i samarbeid med NAV, politi og andre relevante aktører
- sikre tilstrekkelig kommunikasjonsflyt mellom ungdomsskolen og videregående skole for å fange opp elever som risikerer å falle utenfor
- at fylkeskommunal støtte til avgangsmarkeringer skal ha som kriterium at arrangementet skal være åpent for alle avgangselever og fremme inkludering
- at russetiden fortsatt skal være en feiring av og for elevene
- fortsatt tillate bruken av russetøy på videregående skoler

Dissens 2: Stryke linje 187. Dissens av: Turid Lohne Vellund, Maren Winnem og Lasse Aasan Lehre.

Kompetansen vi trenger framover

Alle elever fortjener å møte en skole som gir dem friheten og muligheten til å lykkes. Da trenger de en skole som forbereder dem på fremtiden, og hvor de kan bestemme mer over egen skolehverdag. Elevene skal selv kunne velge hvilken skole de skal gå på, og Høyre er garantisten for fortsatt fritt skolevalg i Akershus.

Skoletilbudet skal være tilpasset arbeidslivets behov. Kompetansen vi utdanner i Akershus, bør også komme regionen til gode og reflektere det bedriftene og næringslivet har behov for. Samfunnet er avhengig av at flere velger yrkesfag i fremtiden, for å sikre flere fagarbeidere.

Akershus Høyre vil

- fortsatt ha fritt skolevalg som inntaksordning
- jobbe for fritt skolevalg på tvers av fylkesgrenser
- gi skolene større frihet til å etablere lokale programfag, som er tilpasset skolens profil eller behov i lokalsamfunnet/regionen
- prioritere å oppgradere og bygge ut eksisterende skoler fremfor å bygge nye, der det er mulig
- sikre at linjetilbudet på videregående skole innrettes etter arbeidslivets behov
- være positive til en blanding av offentlige skoler og friskoler over hele regionen og innen flere studieretninger
- prøve ut semestermodell i videregående opplæring
- jobbe for mindre fravær i videregående opplæring, og at fraværsgrensen praktiseres likt på alle skoler
- sikre størst mulig åpenhet om skoleresultater
- ha tett samarbeid med næringslivet om tilpasninger i yrkesopplæringen
- at yrkesfagene også skal reflektere regionale behov
- samarbeide med bedrifter og næringsliv om kompetanse og utstyr til yrkesfagene
- jobbe for at offentlig sektor tar imot flere lærlinger

Skolen som møter fremtiden

Kunstig intelligens vil bli en viktig del av mange elevers arbeidsliv. Skolen må derfor forberede elevene på å bruke teknologien ansvarlig og kritisk, samtidig som det må stilles krav til kildekritikk og god vurderingspraksis. Høyre vil ha felles retningslinjer som gjør reglene for bruk av kunstig intelligens enklere å forstå og praktisere. Digitale vurderingssituasjoner må være trygge og pålitelige.

Akershus Høyre vil

- at skolene har program for prøvemodus/sikker nettleser til vurderingssituasjoner eller innleveringer
- ha felles retningslinjer for bruk av kunstig intelligens, både for ansatte og elever
- at elevene får opplæring i ansvarlig, kritisk og fornuftig bruk av kunstig intelligens og kildebehandling
- sikre at all kommunikasjon er sikker, tilgjengelig og kvalitetssikret, særlig på eksamen.
- etablere rutiner og sanksjoner for å hindre at KI brukes til juks

Fagskolen

Høyre vil gjøre det enklere å lære og utvikle seg gjennom hele arbeidslivet. Fagskolen Viken er en viktig del av utdanningstilbudet og gir fagarbeidere mulighet til å bygge videre på fagbrevet sitt. Tilbudet skal være fleksibelt og tett på behovene i arbeidslivet. Kompetente fagarbeidere er viktig for mange deler av arbeidslivet.

Akershus Høyre vil

- fortsette yrkesfagløftet og styrke Fagskolen Viken, slik at flere kan få ny kompetanse og stå lenger i arbeidslivet
- legge til rette for at Fagskolen i Viken kan etablere campus i flere av fylkeskommunens regioner

245

246 Raskere frem og tryggere hjem

247 Akershus skal ha en samferdselspolitikk som gir mest mulig mobilitet for pengene. Høyre vil prioritere
248 det som faktisk gir økt fremkommelighet, høyere kapasitet og tryggere reiser. Innbyggerne i Akershus
249 skal komme seg raskest mulig frem og trygt hjem. God økonomistyring, kontinuerlig effektivisering og
250 forskningsbasert utvikling av samferdselstilbudet er viktige pilarer i Høyres samferdselspolitikk. Når
251 ressursene er begrensede, vil Høyre prioritere mellom gode formål og sørge for at hver krone brukes
252 der den gir størst effekt for innbyggerne.

253

254 Fylket hvor bilen forblir viktig

255 Akershus består både av by og bygd.. Bilen er viktig for mange i hverdagen, og det må
256 samferdselspolitikken ta utgangspunkt i. Det er ikke mulig å tilby et kollektivtilbud som er
257 konkurransedyktig med bilen alle steder. Høyre vil legge til rette for at persontransportveksten i vår
258 region tas med kollektiv, sykkel og gange, men også legge til rette for de som må bruke bil.

259

260 Høyre vil også bruke eksisterende veinett smartere. Ny teknologi og bedre trafikkstyring kan gjøre det
261 mulig å utnytte kapasiteten bedre uten kostbare utbygginger. Høyre vil rydde opp i uklare eierforhold
262 mellom kommunene og fylkeskommunen, slik at ansvar, finansiering og vedlikehold henger bedre
263 sammen.

264

265 Akershus Høyre vil

- 266 • være ærlig på at bilen kommer til å ha en viktig rolle i Akershus også i årene som kommer,
267 uavhengig av nullvekstmålet
- 268 • prioritere å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesveinettet og drifte fylkesveiene godt
- 269 • legge nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken til grunn for trafikksikkerhetsarbeidet,
270 blant annet gjennom forskningsbaserte og faglig forankrede tiltak
- 271 • oppdatere Barnas transportplan hvert fjerde år og prioritere tiltak gjør skoleveiene tryggere
- 272 • rydde opp i eierforholdet av vei mellom kommunene og fylkeskommunen
- 273 • være innovativ for å ta i bruk veikapasitet bedre der det er mulig
- 274 • respektere kommunenes handlingsrom til å fastsette parkeringsnormer
- 275 • vurdere kilometerbaserte bompenger som et alternativ til dagens bomring, med forutsetning
276 om at inntektene går til lokale formål, innrettes med lave satser, har tydelige fordeler for
277 betalere og på en måte som sikrer sosial rettferdighet

278 **Dissens 3: Stryke punkt 275-277. Dissens av Trine-Lise Østlund Blime, Monica Vee Bratlie og**
279 **Morten Skauge.**

280

281 **Dissens 4: Legge til nytt punkt «Omdisponere fylkeskommunalt veiareal og i større grad gjøre**
282 **veier om til gater i sentrumsområder der gående, syklende og kollektivtrafikk prioriteres over**
283 **privatbilisme». Dissens av Knut Oppegaard.**

284

285 Kollektivtransport

286 Kollektivtilbudet skal være best mulig for flest mulig. Høyre vil prioritere bedre rutetilbud og høyere
287 frekvens der behovet er størst, særlig i rushtiden. Et godt kollektivtilbud handler først og fremst om at
288 bussen, toget eller banen faktisk går når folk trenger den. Samtidig må brukerbatalingen i større grad

289 stå i forhold til kostnadene ved tilbudet, slik at fylkeskommunens begrensede midler kan brukes der de
290 gir størst nytte.

291
292 Høyre vil samtidig prioritere de store kollektivløftene som binder Akershus tettere sammen med Oslo.
293 Så langt det er markedsgrunnlag for det, skal busser fra Akershus kunne kjøre helt inn til Oslo sentrum.
294 Oslofjorden er en viktig ferdselsåre og en del av kollektivsystemet i Akershus. Høyre vil ta i bruk ny
295 maritim teknologi og legge til rette for attraktive og kostnadseffektive båttilbud der sjøveien gir gode
296 reisemuligheter. Høyre vil også arbeide for at Hadeland blir en bedre integrert del av kollektivtilbudet i
297 Oslo og Akershus.

298
299 Høyre vil innføre en ny prismodell for kollektivtrafikken i Akershus. Det nye takst- og sonesystemet skal
300 ta i bruk ny teknologi, være fleksibelt, fremtidsrettet og brukervennlig. Pris og brukerbetaling skal
301 innrettes slik at best mulig rutetilbud og høy frekvens prioriteres.

302

303 Akershus Høyre vil

- 304 • at kollektivsystemet skal være best mulig for flest mulig
- 305 • prioritere bedre rutetilbud og flere avganger
- 306 • være ledende innen innføring av delt selvkjørende bestillingstransport
- 307 • vurdere reserverte parkeringsplasser for sjåfører som driver med samkjøring og tillate kjøring i
- 308 kollektivfelt for bilister som benytter seg av Ruters samkjøringsapp
- 309 • prioritere kapasitet og høy frekvens der etterspørselen er størst, særlig i rushtiden
- 310 • utvikle et nytt og rettferdig takst- og sonesystem
- 311 • videreføre et soneløst månedskort for barn og unge i Oslo og Akershus, og vurdere å innføre
- 312 en lignende ordning for studenter
- 313 • være positive til samarbeid der kommuner eller næringsliv ønsker å finansiere et særskilt
- 314 kollektivtilbud
- 315 • videreutvikle Oslofjorden som kollektivåre gjennom ny teknologi, og attraktive og
- 316 kostnadseffektive båttilbud, som gir flere gode reisemuligheter på fjorden
- 317 • bedre fremkommelighet for buss, slik at reisetiden for kollektivreisende reduseres og
- 318 attraktiviteten økes
- 319 • videreutvikle byvekstavtalen og sørge for at innbyggerne i Akershus får et bedre
- 320 mobilitetstilbud, blant annet gjennom flere gang- og sykkelveier og et bedre kollektivtilbud
- 321 • ta i bruk «utviklingspakker» for flere byer og tettsteder i Akershus, der veier, veiutforming,
- 322 trafiksikkerhet og fremkommelighet for kollektivtransport ses bedre i sammenheng
- 323 • sørge for at også staten bidrar til nullvekstmålet, slik at kollektiv, sykkel og gange blir et reelt
- 324 alternativ for flere
- 325 • arbeide for flere innfartsparkeringer, slik at det blir enklere å kombinere privatbil og kollektiv
- 326 • stille tydelige krav til effektiv drift og kostnadskontroll i Ruter
- 327 • få Fornebubanen i drift så tidlig som mulig
- 328 • innføre dobbel frekvens på Kolsåsbanen
- 329 • sikre bedre kapasitet i T-banenettet
- 330 • sikre at Hadeland er en integrert del av kollektivtilbudet i Oslo og Akershus
- 331 • se TT-ordningen i sammenheng med kollektivtilbudet og ny teknologi
- 332 • gjennomgå skoleskyss og spesialskyss med mål om at de med størst behov prioriteres
- 333 • kreve at staten jobber for økt punktlighet og bedre kapasitet på jernbanen

Bygge Akershus tettere sammen

Høyres mål er at investeringer i samferdsel skal gi bedre fremkommelighet og kortere reisetid. Utbygging skal skje i tett samarbeid med kommunene, slik at boligbygging, næringsutvikling, vei, kollektiv og trafikksikkerhet planlegges helhetlig.

Høyre vil bygge ut et sammenhengende gang- og sykkelveinett der det gir størst nytte, særlig rundt skoler, kollektivknutepunkter og tettsteder. Slik kan Høyre både gjøre hverdagsreisene tryggere og gi flere reelle alternativer til bilen.

Akershus Høyre vil

- at samferdselsutbygging skal skje i godt samarbeid med kommunene
- realisere Romerikslinja mellom Kjeller og Oslo sentrum, og at metrobussene skal kjøre helt inn til Oslo sentrum
- sørge for å holde utbyggingskostnadene nede, blant annet gjennom nye løsninger og omdisponering av veiareal
- bygge tunnel gjennom Skreikampen og Byrudberga, og øke kvaliteten på «Norges verste fylkesvei», fylkesvei 33
- realisere ny hovedatkomstvei til Nesodden, Bråtan-Tusse
- jobbe for at følgende riksveiprosjekter realiseres:
 - E16 gjennom Nes
 - E18 Retvedt – Vinterbro
 - E18 Vestkorridoren etappe 2 i tunnel under Sandvika
 - E18 Vestkorridoren etappe 3, herunder ny Røykenvei
 - En helhetlig oppgradering av E134 mellom E6 i Follo og E18 i Asker
 - Rv4 mellom Hadeland og Oslo
 - Rv22 ny Glommakryssing
- ha et høyt ambisjonsnivå for bygging av nye gang- og sykkelveier, med mål om å gjøre flere skoleveier tryggere
- sørge for effektiv trafikkavvikling på Skedsmokorset
- arbeide videre for t-baneforlengelse til Lørenskog
- jobbe for bedre jernbaneforbindelse inn til Oslo, og vurdere om andre kapasitetstiltak på jernbanen er viktigere enn ny Rikstunnel
- øke kapasiteten på Hovedbanen mellom Oslo/Lillestrøm og Jessheim, og jobbe for å reetablere togtilbudet mellom Eidsvoll og Dal
- videreutvikle Lysaker som kollektivknutepunkt med god kapasitet for buss og tog, med mål om gode overganger mellom buss, båt, tog og t-bane
- følge opp utredningen av et fremtidig trikketilbud til Bærum når den foreligger

Regional utvikling, samarbeid med kommunene og utvikling av

Akershussamfunnet

Lokalt selvstyre og regional utvikling

Fylkeskommunen har en lovpålagt rolle i å samordne regionale hensyn og sikre helhetlig utvikling på tvers av kommunene. Den skal være en støttespiller for kommunene og legge til rette for god samfunns- og næringsutvikling i hele fylket. Samtidig er Akershus et mangfoldig fylke. Kommunene har ulike utfordringer og ulike muligheter. Det betyr at fylkeskommunen må ta hensyn til lokale forhold.

Akershus Høyre vil

- respektere det kommunale selvstyret og begrense fylkeskommunens bruk av innsigelser
- i størst mulig grad legge kommunenes egne vurderinger til grunn når fylkeskommunen behandler kommunale planer
- jobbe opp mot statlige myndigheter for et regelverk som er mindre styrende for kommunenes egne prioriteringer, slik at behovet for innsigelser blir holdt på et lavest mulig nivå
- støtte opp under kommunenes utvikling av prioriterte vekstområder gjennom å utvikle gode samferdselsløsninger
- legge til grunn at vekst må gå foran vern i prioriterte vekstområder, mens vern må stå sterkere utenfor prioriterte vekstområder, så lenge det ikke står i veien for nødvendig samfunnsutvikling

Samfunns- og næringsutvikling

Verdiskaping skaper grunnlaget for gode velferdstjenester. Derfor må fylkeskommunen være en aktiv samarbeidspartner for næringslivet, kommunene og kunnskapsmiljøene. Høyre vil at Akershus skal være et attraktivt fylke for etablering av nye arbeidsplasser, innovasjon og investeringer. Det aller viktigste for næringslivet er forutsigbarhet. Fylkeskommunen skal bidra gjennom gode planer, færrest mulig innsigelser og effektiv saksbehandling.

Akershus har et variert næringsliv, med sterke kompetansemiljøer og virksomheter. Fylkeskommunen skal legge til rette for gode rammebetingelser, innovasjon, verdiskaping og utvikling av arbeidsplasser i hele fylket. Dette innebærer også å støtte opp under strategisk viktige kompetanse- og næringsmiljøer, herunder miljøer som bidrar til nasjonal beredskap og sikkerhet.

Akershus Høyre vil

- bidra til raskere saksbehandling og forutsigbarhet for næringslivet
- styrke samarbeidet mellom kommuner, næringsliv og utdanningsinstitusjoner
- legge til rette for gründere og innovative bedrifter
- styrke arbeidet med EU-programmer og eksterne utviklingsmidler
- gjøre Akershus til Norges mest attraktive fylke for små og mellomstore bedrifter
- bidra til etablering av næringsvirksomhet i Akershus
- være en pådriver for at store virksomheter etablerer hovedkontorer i Akershus
- arbeide aktivt for å tiltrekke nasjonale og internasjonale investeringer i Akershus
- legge til rette for vekst og utvikling i forsvarsindustrien

- legge til rette for å utvikle utdannings- og fagtilbud som møter behovene innen forsvar og beredskap

Museer og kulturminner

Kulturminner og museer er viktige for vår felles historie, identitet og demokratiske forståelse. De gir oss kunnskap om hvor vi kommer fra, hvordan samfunnet har utviklet seg og hvilke verdier som har formet Norge. I en tid der informasjon spres raskere enn noen gang, og der alternative medier, desinformasjon og polariserte debatter utfordrer den offentlige samtalen, blir pålitelige kunnskapsinstitusjoner stadig viktigere. I Akershus er vi stolte av å ha store institusjoner som Henie Onstad Kunstsenter, Gamle Hvam og MiA som har stor regional og nasjonal verdi.

Akershus Høyre vil

- støtte, styrke og formidle Akershus sin kulturarv, som omfatter bygningsvern, arkeologi og konservering
- bevare viktige kulturminner og gi støtte til museer som har stor regional og nasjonal verdi
- styrke samarbeidet med våre nasjonale museer og vertskommunene, slik at vi bedre kan utvikle og nyttiggjøre oss deres kunnskap og kompetanse
- arbeide for kunnskaps- og nettverksbygging mellom eiere og brukere av vernede og fredede kulturminner
- praktisere prinsippet «vern gjennom bruk»
- styrke samarbeidet mellom det offentlige, frivillige organisasjoner, ideelle og private eiere av kulturminner
- sikre at kulturminner og lokal historie integreres i utviklingen av nye bolig- og næringsområder, og brukes aktivt for å styrke stedets identitet, attraktivitet og tilhørighet, i god dialog med kommunene
- legge til rette for at flere barn og unge får besøke museer gjennom skoleåret
- bruke kulturarven aktivt for å øke forståelse av hvordan demokratiet har utviklet seg
- sikre synliggjøring av Akershus rike kulturhistorie som en del av fylkets identitet og attraktivitet
- anerkjenne dataspill og spillutvikling som kulturuttrykk
- markere Ibsenåret 2028
- markere Nasjonaljubileet i 2030

Frivillighet, idrett og friluftsliv

Frivillighet, idrett og friluftsliv er kjernen i sivilsamfunnet vårt. Her skapes møteplasser der mennesker kan delta, oppleve mestring og bygge fellesskap, uavhengig av kjønn, alder, etnisitet, legning eller økonomisk bakgrunn. Et aktivt organisasjonsliv bidrar til bedre folkehelse, forebygger ensomhet og utenforskap, og gir barn og unge trygge arenaer for utvikling.

Høyre mener at både organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter har en stor verdi for livsgleden og mestringen til den enkelte. Derfor vil Høyre sikre godt samarbeid med bredden, samtidig som det jobbes videre med talentutviklingsprogrammer for barn og unge i Akershus. Gode forbilder innen idrett og kultur er viktig for den enkeltes motivasjon.

Akershus Høyre vil

- samarbeide tett med idrettslag og foreninger i utvikling av fylkeskommunale bygg og anlegg for å legge til rette for idrett og frivillighet
- jobbe videre med talentutviklingsprogrammer for barn og unge i Akershus
- legge til rette for at større idretts- og kulturarrangementer kan arrangeres i Akershus
- sørge for at spillemidlene til anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv blir fordelt på en rettferdig og forutsigbar måte
- samarbeide med idretten i inkluderings- og integreringsarbeidet
- sikre gode tur- og rekreasjonsmuligheter gjennom å videreutvikle sti- og løypenett, i nært samarbeid med frivilligheten
- legge til rette for stier og rekreasjonsløyper for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- sikre og styrke allemannsretten og legge til rette for at allemannsrettens innhold blir kjent
- jobbe videre med å tilgjengeliggjøre fylkeskommunale bygg og utstyr for lag og foreninger i Akershus
- gjøre det lettere for frivilligheten ved å redusere behov for rapportering og byråkrati
- legge til rette for paraiddrett og aktivitetstilbud for de med funksjonsnedsettelse

Folkehelse

God folkehelse er viktig for et godt samfunn. Samtidig er god folkehelse i utgangspunktet et personlig ansvar. Når flere lever aktive, trygge og sunne liv, øker livskvaliteten, utenforskapet reduseres og presset på helse- og omsorgstjenestene. Forebygging er en av de viktigste investeringene vi kan gjøre, både for den enkelte og for samfunnet. Høyre vil derfor prioritere tiltak som fremmer fysisk aktivitet, psykisk helse og inkluderende lokalsamfunn, slik at flere kan ta ansvar for å leve et sunt og langt liv.

Akershus Høyre vil

- understreke at god helse også er et personlig ansvar
- legge til rette for aktivitet og friluftsliv i Akershus
- jobbe for å forebygge digitalt utenforskap
- sikre det forebyggende psykiske helsearbeidet blant barn og unge
- jobbe for å forebygge ensomhet hos mennesker i alle aldre
- sikre fokus på mental helse og robusthet hos barn og unge voksne
- arbeide for at flere kan gå og sykle til daglige gjøremål
- jobbe mot unødvendige forbud og begrensninger på salg, markedsføring og tilgjengelighet av lovlige produkter

Tannhelse

Høyre vil sikre en tilgjengelig tannhelsetjeneste med høy kvalitet i hele Akershus. Gjennom forebygging, tidlig innsats og målrettet oppfølging skal fylkeskommunen bidra til bedre tannhelse og redusere sosiale helseforskjeller. Samtidig vil Høyre sikre god rekruttering, ta i bruk ny teknologi og utvikle et godt samarbeid mellom offentlig og privat sektor for å sikre et framtidsrettet tannhelsetilbud.

Akershus Høyre vil

- utrede tannlegevaktordning i samarbeid med private klinikker

- 503 • sørge for fortsatt høy kvalitet i tannhelsetjenesten
- 504 • modernisere bookingsystemene for tannhelsetjenesten i Akershus fylkeskommune
- 505 • åpne for flere kveldsåpne tannklinikker
- 506 • fortsette kompetanseutvikling og faglig oppdatering blant ansatte
- 507 • bidra til bedre samarbeid mellom tannhelsetjenesten og øvrige helse- og omsorgstjenester
- 508 • sørge for at ansatte i tannhelsetjenesten i Akershus har god kompetanse for å oppdage
- 509 spiseforstyrrelser samt seksuelle overgrep slik at disse pasientene blir ivaretatt

510

511 **Dissens 5: Legge til nytt punkt «Jobbe for at ingen skal være redd for å gå til tannlegen».**

512 **Dissens av Maren Winnem og Børre Lien Hansen**

513

514 **Et blått og grønt fylke**

515 Høyre mener at Akershus skal bidra til at Norge oppfyller sine forpliktelser gjennom internasjonale
516 klima- og naturavtaler. Høyre vil føre en klima- og miljøpolitikk som kutter utslipp, tar vare på naturen
517 og samtidig legger til rette for verdiskaping, arbeidsplasser og frihet for innbyggerne. Klimapolitikken
518 må bygge på kunnskap, teknologi og løsninger som gjør det enklere og mer lønnsomt å ta
519 miljøvennlige valg.

520

521 En god klimapolitikk skapes ikke gjennom forbud og tvang, men gjennom samarbeid mellom ulike
522 samfunnssektorer og ved å utvikle gode alternativer. Veitrafikken står for den største andelen av
523 utslippene i Akershus, og derfor spiller samferdselspolitikken en sentral rolle. Samtidig må vi tenke
524 klima og miljø i alle deler av fylkeskommunens virksomhet. Fylkeskommunen kan gå foran gjennom
525 smarte innkjøp, energieffektive bygg og bærekraftig ressursbruk. Høyre vil føre en politikk som
526 reduserer utslippene samtidig som den styrker konkurransekraften og gir innbyggerne en enklere og
527 grønnere hverdag.

528

529 **Akershus Høyre vil:**

- 530 • redusere klimagassutslipp fra fylkeskommunens egen virksomhet, og bidra til at utslippene i
- 531 Akershussamfunnet reduseres
- 532 • legge til rette for økt ombruk og gjenbruk av inventar og møbler i fylkeskommunale
- 533 virksomheter
- 534 • at fylkeskommunen selv skal bidra til økt kraftproduksjon, blant annet gjennom solceller på
- 535 fylkeskommunale bygg eller langs vei
- 536 • vekte klima- og miljøhensyn i fylkeskommunale anskaffelser og innkjøp, slik at det gir mest
- 537 mulig effekt for pengene
- 538 • legge til rette for flere ladepunkter og annen nødvendig infrastruktur som gjør det enklere å
- 539 velge utslippsfrie løsninger
- 540 • energieffektivisere fylkeskommunens bygg

541

542 **Oslofjorden**

543 Oslofjorden er et viktig natur- og friluftsområde for innbyggerne i vår region. Samtidig er fjorden under
544 betydelig miljøpress, og flere deler av økosystemet har fått dårligere vilkår. Høyre vil føre en politikk
545 som gjør det mulig å utvikle gode og levende samfunn rundt fjorden, samtidig som vi styrker innsatsen

for å bedre miljøtilstanden, ta vare på naturmangfoldet og sikre at Oslofjorden også i fremtiden er en attraktiv fjord for friluftsliv og rekreasjon.

Akershus Høyre vil

- videreføre Oslofjordfondet for å støtte opp om restaureringsprosjekter av fjorden, og åpne for at kommuner, organisasjoner og næringsliv også kan bidra til fondet
- støtte opp om kommunenes arbeid med å redusere utslipp fra avløp til Oslofjorden, blant annet gjennom bedre nitrogenrensing, og økt statlig medfinansiering av nødvendige investeringer
- støtte opp om organisert og uorganisert rydding av elvebredder, strender og vann
- tilrettelegge for grønne løsninger i havneinfrastrukturen, for eksempel gjennom økt tilgang på landstrøm og ladestrøm, samt elektrisk ladeinfrastruktur for el-fritidsbåter

Natur- og viltforvaltning

Høyre vil ta vare på naturmangfoldet gjennom en politikk som kombinerer vern, bærekraftig bruk og lokal verdiskaping. Naturforvaltningen skal bygge på kunnskap, respekt for privat eiendomsrett og et tett samarbeid mellom offentlige myndigheter, grunneiere, frivilligheten og næringslivet. Høyre mener at fylkeskommunen skal ta en aktiv rolle i viltforvaltningen gjennom å støtte organisasjoner og initiativer som bidrar til gode levevilkår for viltet, styrker kunnskapen om naturmangfoldet og legger til rette for bærekraftig jakt og høsting av naturressurser.

Akershus Høyre vil

- verne om sårbar natur i Akershus og ha en nullvisjon for nedbygging av matjord
Dissens 6: stryke «og ha en nullvisjon for nedbygging av matjord» på linje 568. Dissens av Maren Winnem, Lasse Aasan Lehre og Børre Lien Hansen.
- se jakt og viltforvaltning i sammenheng på tvers av kommunegrensene
- bidra til bekjempelse av fremmede og skadelige arter
- støtter opp under private og frivillige tiltak for å få mindre plast i naturen
- støtte prosjekter som bidrar til kunnskap om viltforvaltningen og bidra til rekruttering av yngre jegere

Sikkerhet og beredskap

Akershus skal være et trygt fylke, også når samfunnet utsettes for kriser, naturhendelser, digitale angrep eller andre alvorlige hendelser. I en tid med økt geopolitisk uro, mer ekstremvær og et mer sammensatt trusselbilde må den sivile beredskapen styrkes. God beredskap handler om mer enn politi og forsvar. Det handler om at kommuner, statlige myndigheter, frivillige organisasjoner, ideelle aktører og næringslivet kjenner sine roller og kan samarbeide når det virkelig gjelder.

Akershus Høyre vil

- sørge for at fylkeskommunens tjenester driftes så godt som mulig i en eventuell krisesituasjon
- bidra til at ressursene i næringslivet og frivilligheten inngår som en integrert del av den regionale totalberedskapen
- sikre regelmessige felles øvelser for håndtering av større kriser og hendelser som berører flere kommuner samtidig, spesielt innenfor vei, kollektivtrafikk og videregående opplæring

- 590 • styrke beredskapen mot ekstremvær, flom, ras, skogbrann og andre konsekvenser av
- 591 klimaendringer
- 592 • arbeide for økt robusthet og sikkerhet i kritisk infrastruktur, herunder transportnett,
- 593 kollektivsystemer, energiforsyning og digitale kommunikasjonsløsninger
- 594 • styrke det forebyggende arbeidet mot digitale trusler og cyberangrep gjennom økt
- 595 kompetanse og bedre samarbeid mellom offentlige og private aktører
- 596 • legge til rette for at kollektivtransport, havner og annen regional infrastruktur kan understøtte
- 597 nasjonale beredskaps- og totalforsvarsbehov ved kriser og konflikt
- 598 • arbeide for at beredskap og sikkerhet forblir en gjennomgående prioritet i regional
- 599 planlegging og samfunnsutvikling
- 600 • bidra til økt bevissthet om egenberedskap og samfunnsansvar blant innbyggere, virksomheter
- 601 og organisasjoner
- 602

603 En moderne og effektiv fylkeskommune

604 Høyre vil prioritere kjerneoppgavene til fylkeskommunen, sikre en ansvarlig økonomisk styring og
 605 bygge en effektiv administrasjon. Akershus fylkeskommune skal være en veldrevet organisasjon som
 606 setter innbyggerne først og som forvalter skattebetalernes penger med respekt. For å levere tjenester
 607 av høyeste kvalitet, må fylkeskommunen være en attraktiv arbeidsgiver som gir fagfolkene tillit og
 608 fjerner unødvendig byråkrati. Høyre vil ikke styrke behovet for tre forvaltningsnivåer, og vil så langt det
 609 lar seg gjøre, legge til rette for at det kun skal være to forvaltningsnivåer i Norge: stat og kommune.

611 Fylkeskommunen som arbeidsgiver

612 For Høyre er det et mål at fylkeskommunen skal være en av regionens mest attraktive arbeidsgivere.
 613 Norsk arbeidsliv er i all hovedsak godt, og den norske arbeidslivsmodellen, der arbeidstaker og
 614 arbeidsgiver har et godt samarbeid, tjener både samfunnet og den enkelte.

616 Akershus fylkeskommune skal være en arbeidsgiver som ser verdien av mangfold og erfaring. Høyre vil
 617 aktivt bekjempe aldersdiskriminering og legge til rette for at de som kan og vil, får muligheten til å stå
 618 lenger i jobb. For at fylkeskommunen skal levere gode tjenester til innbyggerne i Akershus, spesielt i
 619 de videregående skolene, må vi rekruttere og beholde de beste fagfolkene. Da må fylkeskommunen
 620 sikre et reelt trepartssamarbeid der de ansattes organisasjoner lyttes til på like vilkår, og vi må gi våre
 621 ansatte muligheter for faglig utvikling og mestring.

623 Akershus Høyre vil

- 624 • at hovedregelen i fylkeskommunen skal være hele, faste stillinger
- 625 • være en god og profesjonell arbeidsgiver som sikrer medvirkning, forutsigbarhet, mestring og
- 626 trivsel
- 627 • jobbe aktivt for lavere sykefravær
- 628 • oppfordre ansatte til å stå i arbeid utover pensjonsalder og aktivt bekjempe
- 629 aldersdiskriminering
- 630 • sørge for en effektiv organisasjonsstruktur i fylkeskommunens sentraladministrasjon og på
- 631 skolene, og moderate lederlønninger
- 632 • sikre at fylkeskommunen tar et stort ansvar for å ta inn lærlinger i egne virksomheter
- 633

En godt drevet fylkeskommune som prioriterer det viktigste først

Akershus fylkeskommune skal være en effektiv, moderne og innbyggerorientert organisasjon. Med strammere økonomiske rammer skal fylkeskommunen prioritere kjerneoppgavene: utdanning, samferdsel og regional utvikling.

Høyre vil redusere unødvendig byråkrati, forenkle saksbehandlingen og bruke ressursene der de gir størst nytte for innbyggerne. Gjennom digitalisering, gode innkjøp og effektiv drift skal fylkeskommunen gi mest mulig verdi for skattepengene og være en åpen og forutsigbar samarbeidspartner for kommuner, frivillighet og næringsliv.

Akershus Høyre vil

- prioritere fylkeskommunens kjerneoppgaver og føre en ansvarlig og langsiktig økonomisk politikk
- kutte unødvendig byråkrati, redusere saksbehandlingstiden og sikre effektiv bruk av skattebetalernes penger
- samarbeide godt med kommunene, næringslivet, frivilligheten og innbyggere for å oppnå best mulige tjenester
- videreutvikle Akershus fylkeskommunes vennskapssamarbeid med Poltava-regionen i Ukraina
- satse på digitalisering og forenkling for å gjøre fylkeskommunens tjenester mer tilgjengelige, raskere og mindre ressurskrevende for innbyggere og næringsliv
- åpne for å overføre fylkeskommunale oppgaver til kommuner som er store nok, med en forutsetning om at oppgavene ikke løftes vekk fra direkte politisk kontroll
- bruke anskaffelsesregelverket til å fremme innovasjon
- utforme innkjøpsreglementet slik at også små og mellomstore bedrifter kan delta i anbudprosesser
- være negative til å tilføre fylkeskommunen nye ansvarsoppgaver, både fra stat og kommunene
- fastholde målet om å erstatte dagens tre forvaltningsnivåer med to, og forberede en avvikling av Akershus fylkeskommune så snart en ny og moderne kommunestruktur er på plass

Programkomiteen har bestått av: Håkon Snorheim (leder), Anine Norén, Maren Winnem, Trine-Lise Østlund Blime, Lasse Aasan Lehre, Morten Skauge, Børre Lien Hansen, Turid Velund, Sondre Sandøy, Sofie Rønnevik, Monica Vee Bratlie, Hans Hagene og Knut Oppegaard.

Dissens 1: Anonym retting av større skriftlige vurderinger

Stryke punktet: innføre anonym retting av større skriftlige vurderinger i videregående skole, men fortsatt ivareta elevens behov for personlig tilbakemelding.

Flertallets begrunnelse (v/ Håkon Snorheim)

PISA-tallene understreker at elevene i den norske skolen ikke er godt nok skodd for fremtiden. Samtidig som norske skolerresultater stuper internasjonalt, har det paradoksalt nok gått inflasjon i gode standpunktskarakterer blant de samme elevene.

Karakteren skal settes utelukkende basert på hva eleven kan, ikke andre momenter den enkelte lærer mener at er viktig. Fra før vet vi allerede at gutter får bedre eksamenskarakterer enn standpunktskarakterer. Jeg mistenker at forskjellen kan ha en sammenheng med at eksamen rettes anonymt.

Flertallet i programkomiteen mener at anonym retting av større vurderinger er et viktig grep for å forberede elevene på det som møter dem i høyere utdanning. På universiteter og høyskoler er anonym retting allerede standarden. Der leveres oppgaver med kandidatnummer. Ved å innføre anonym retting av større vurderinger på videregående skole, gjør vi overgangen til studiehverdagen enklere.

Flertallet i programkomiteen legger til grunn at en ordning med anonym retting av prøver fremdeles skal gi lærerne mulighet til å komme med individuelle tilbakemeldinger etter at karakteren er satt. På den måten ivaretar vi både at karakteren fastsettes fullstendig objektivt, samtidig som læreren har mulighet til å gi de tilbakemeldingene som skal til for at eleven blir bedre.

Dårlig eller god relasjon til læreren skal ikke stå i veien for elevens opplevelse av rettferdig vurdering.

Mindretallets begrunnelse (v/ Anine Norén)

Anonym retting vil gå på bekostning av retten til individuell oppfølging av hver enkelt elev. Vurdering er et viktig redskap for å sikre at eleven får oppfølging tilpasset sitt nivå og behov. En lærer vil gi tilbakemeldinger basert på hva eleven trenger å utvikle. Eksempelvis kan elevenes egne ambisjoner være styrende for lærerens vurderingspraksis. Anonym retting vil fjerne lærerens mulighet til å følge opp de avtalte utviklingspunktene med individuelt tilpassede tilbakemeldinger. Da styrer vi mot en skole med generaliserte tilbakemeldinger og større distanse mellom lærer og elev.

I 2017 innførte Høyre krav om mastergrad for nyutdannede lærere, samt krav om etter- og videreutdanning slik at alle lærere skulle ha faglig fordypning. Høyre har satset stort på at norsk skole skal ha en lærerstand med høyt kvalifiserte fagfolk. Å innføre anonym retting vil være likelydende med å hevde at lærerne ikke er kompetente eller profesjonelle nok til å gjennomføre retting i tråd med opplæringsloven og vurderingsforskriften.

For å ivareta elevens rett til individuell oppfølging, bør dagens vurderingspraksis videreføres. Å kunne gi tilpassede tilbakemeldinger er helt sentralt for å møte elevene på deres ambisjoner og mål.

Dissens 2: Bruk av russetøy på videregående skoler

Stryke punktet: fortsatt tillate bruken av russetøy på videregående skoler.

Flertallets begrunnelse (Sofie Rønnevik)

Flertallet i komiteen er helt enige i at det finnes utfordringer med dagens russefeiring som må tas tak i. Vi mener likevel at det er naivt å tro at et forbud mot russegensere vil løse disse utfordringene. Ekskluderingen og ukulturen vi ser i russetiden, oppstår ikke fordi elevene begynner å bruke russegensere eller rulle i russebuss den siste måneden av skoleløpet. Den starter lenge før det, allerede i grunnskolen. Allerede før russegenserne tas på, vet elevene hvem som tilhører hvilke gjenger, hvem som er med på hvilke busser, og hvem som holdes utenfor.

Russegensere skaper altså ikke disse utfordringene i seg selv, men de gjør dem synlig for lærere og foresatte. Hvis vi forbyr russegensere, kommer derfor ikke utfordringene til å forsvinne. Det vil bare bli vanskeligere for de voksne å oppdage og følge opp ekskluderingen. Flertallet mener derfor at det beste fylkeskommunen kan gjøre for å bedre russefeiringen er å bruke ressursene sine på å sikre et godt og inkluderende skolemiljø, fremfor å bruke tid på å detaljstyre hvilke klær elevene kan bruke og ikke.

Mindretallets begrunnelse (v/ Turid Lohne Velund)

For veldig mange ungdommer er russetiden morsom, spennende og noe å se frem til. For mange foregår forberedelsene hele videregående skole. Det dannes russegrupper som markerer fellesskapet på ulike måter, blant annet gjennom russetøy. Det er ikke vanskelig å forstå gleden ved å høre til et fellesskap, men noen ganger er det som er et flott fellesskap et utenforskap for andre. Det finnes ungdommer som ikke hører til, som ikke er del av en russegruppe og som ikke har noen måter å markere et fellesskap på.

Høyre jobber mye med å forebygge ungt utenforskap - et ansvar vi også må ta som skoleeiere. Skoleledere på våre videregående skoler har fortalt om utfordringene med å skape gode og inkluderende skolemiljøer for alle elever når grupperingene kan være sterke og fastlåste allerede ved oppstart av første klasse på videregående. Utfordringen jobbes med hele tiden, og det skjer mye positivt.

Ungdommer er som regel inkluderende og ivaretakende med hverandre, men ansvaret for å forebygge utenforskap ligger hos skoleeiere og skoleledelsene. Ved å vedta linje 179 gir vi et uheldig signal om at russetøy har høyere prioritet enn arbeid med utenforskap. Det mener jeg ikke er Høyre verdig. Ved å fjerne linje 179 gir vi skolene det handlingsrommet de trenger for å sikre inkludering av alle som går på skolen, ikke bare de som er russ.

Dissens 3: Kilometerbaserte bompenger

Stryke punktet: vurdere kilometerbaserte bompenger som et alternativ til dagens bomring, med forutsetning om at inntektene går til lokale formål, innrettes med lave satser, har tydelige fordeler for betalere og på en måte som sikrer sosial rettferdighet.

Flertallets begrunnelse (v/ Lasse Aasan Lehre)

Det er gode grunner til å vurdere å erstatte dagens bomring med kilometerbaserte bompenger. For det første kan det være en mer rettferdig ordning, der bilistene betaler for det de faktisk kjører fremfor at de betaler når de passerer et bestemt punkt. Det er eksempelvis lite logisk at man betaler bompenger så fort man krysser fra Akershus til Oslo, samtidig som man i mange tilfeller kan kjøre internt i Oslo uten å betale bompenger, hvor man allerede har landets beste kollektivtilbud.

Forslaget er bare at modellen skal vurderes, og med noen tydelige forutsetninger. Modellen skal være et alternativ til dagens bomring rundt Oslo, ha lave satser og inntektene skal gå til vei- og kollektivtiltak i Oslo og Akershus. Kilometerbaserte bompenger kan være et mer effektivt, mer geografisk tilpasset, mer rettferdig og et enklere system en dagens bomring, og derfor bør Akershus Høyre programfeste at vi ønsker å vurdere det.

Mindretallets begrunnelse (v/ Monica Vee Bratlie)

Trenger vi enda et nytt betalingssystem?

Dagens bompengesystem er ikke perfekt, og jeg er åpen for at det kan finnes bedre og mer rettferdige løsninger. Men jeg er ikke overbevist om at kilometerbaserte bompenger er svaret.

Et slikt system skal fungere i et Akershus med store forskjeller i avstander og kollektivtilbud. Om det skal tas hensyn til disse forskjellene, kan det fort bli både komplisert og krevende å utforme.

Samtidig arbeider vi allerede med et nytt og mer rettferdig pris- og sonesystem for kollektivtrafikken. Og den viktigste jobben er fortsatt å gi flere et reelt alternativ til bilen, med bedre buss, tog og båt.

Jeg mener vi bør bruke kreftene på å gjøre kollektivtilbudet enklere, bedre og mer attraktivt, fremfor å starte arbeidet med enda et nytt betalingssystem.

La oss gjerne utfordre dagens bomringer. Men kilometerbaserte bompenger er ikke nødvendigvis løsningen. Derfor mener jeg punktet bør strykes.

Dissens 4: Omdisponering av veiareal

Legge til nytt punkt: Omdisponere fylkeskommunalt veiareal og i større grad gjøre veier om til gater i sentrumsområder der gående, syklende og kollektivtrafikk prioriteres over privatbilisme.

Flertallets begrunnelse (v/ Morten Skauge)

Forslaget om å gjøre veier om til gater der bilen systematisk nedprioriteres, bygger på en tro på at fylkespolitikere vet bedre enn kommunene hvordan lokale sentrumsområder bør utvikles. Det er feil. Kommunene kjenner sine egne utfordringer og må selv kunne avgjøre balansen mellom bil, kollektivtransport, sykkel og gange.

Behovene varierer betydelig mellom kommunene i Akershus. Det som er riktig i ett sentrum, er ikke nødvendigvis riktig i et annet. Fylkeskommunen bør derfor ikke legge generelle føringer om at fylkesveier i sentrumsområder skal bygges om til gater der enkelte trafikantgrupper systematisk prioriteres fremfor andre.

Høyre bør stå fast på prinsippet om at beslutninger skal tas så nær dem de gjelder som mulig. Fylkeskommunen skal være en samarbeidspartner for kommunene, ikke overstyre lokale prioriteringer for hvordan sentrum skal utvikles.

Forslaget bør derfor avvises. Kommunene må selv få avgjøre hvordan deres sentrumsområder skal utformes og hvilke trafikantgrupper som skal prioriteres.

Mindretallets begrunnelse (v/ Knut Oppegaard)

Fylkeskommunens folkevalgte eier fylkesveiene og har dermed ansvaret for hvordan de utvikles og hvordan skattebetalernes penger brukes. Fylkeskommunens ansvar som veieier kan ikke settes til side med henvisning til lokalt selvstyre. Når fylkeskommunen investerer i eget veinett, må vi kunne stille krav til hva investeringene skal oppnå.

Samtidig skal ikke fylkesveiene utvikles uavhengig av kommunene. I sentrumsområder må fylkeskommunen veie kommunenes ønsker for lokal sentrumsutvikling mot fylkesveiens regionale funksjon. Så lenge Høyre styrer fylkeskommunen, skal godt samarbeid med kommunens folkevalgte være en selvfølgelig forutsetning for slike prosesser.

Kommunene ønsker også at fylkeskommunen blir flinkere til å bygge opp under god sentrumsutvikling. Fylkeskommunen mottar jevnlig ønsker om mer gatepreg på fylkesveier i sentrumsområder. Det gjelder blant annet Storgata på Jessheim, ny fylkesvei gjennom Sandvika og Osloveien gjennom Dyrsløkke i Frogn. Bare fordi fylkeskommunen tar initiativ til god sentrumsutvikling, betyr ikke det at lokalt selvstyre utfordres.

I mange sentrumsområder ferdes dessuten mange barn og unge til fots og på sykkel. Da må trafiksikkerhet veie tungt. Noen steder kan det derfor være riktig å utvikle en fylkesvei fra en tradisjonell gjennomfartsåre til en gate med større plass og trygghet for gående, syklende og kollektivtrafikk. Bedre trafikkutvikling kan gi bedre trafiksikkerhet og bedre luftkvalitet.

Forslaget handler om at fylkeskommunen tar ansvar som veieier og samarbeider bedre med kommune.

Dissens 5: Tannlegeskrek

Legge til nytt punkt: Jobbe for at ingen skal være redd for å gå til tannlegen.

Flertallets begrunnelse (v/ Sondre Sandøy)

Det er grenser for politikk, og det er grenser for et politisk program. Når flertallet i komiteen går mot dissensen handler det om hva vi mener politikerne burde bestemme over, og hva som burde prioriteres av fylkeskommunen.

Fylkeskommunen skal løse sine kjerneoppgaver godt, og gjøre sitt for at innbyggerne får et godt tilbud. Akershus Høyre er tydelige på at det innebærer en god tannhelsetjeneste. Men når mindretallet foreslår at Akershus Høyre skal «jobbe for at ingen skal være redd for å gå til tannlegen» går man utenfor politikkens grenser.

Det er ikke fylkeskommunens oppgave å bekjempe redsel mot tannleger. Derfor burde det heller ikke stå i programmet vi går til valg på. Flertallet i komiteen er derfor mot dissensen.

Mindretallets begrunnelse (v/ Maren Winnem)

For mange er det å gå til tannlegen en helt vanlig del av hverdagen. Men for andre kan bare tanken på tannlegestolen skape frykt, uro og angst.

Tannlegeskrek kan være en stor belastning. For noen blir frykten så sterk at de utsetter tannlegebesøket igjen og igjen, eller unngår det helt. Og jo lenger man venter, desto større kan terskelen for å oppsøke hjelp bli.

Det finnes heldigvis egne tilbud og ordninger for mennesker med alvorlig tannbehandlingsangst. Men det er viktig å huske på at ikke alle som er redd for tannlegen faller inn under disse ordningene. Det finnes mange som sliter med frykt og ubehag, men som likevel ikke oppfyller kriteriene for å få et særskilt tilbud.

De menneskene må vi også se.

Jeg mener derfor at vi må jobbe for en tannhelsetjeneste hvor kunnskap om tannlegeskrek, trygghet og god kommunikasjon står sentralt. Det handler om å bli møtt med forståelse og respekt, og om å vite at det er greit å være redd.

Vi bør også bli flinkere til å forebygge tannlegeskrek. Målet må være å hjelpe mennesker før frykten blir så stor at de ikke lenger klarer å gå til tannlegen.

For god tannhelse handler ikke bare om behandling. Det handler også om trygghet, tillit og om å bli møtt som det mennesket man er.

Dissens 6: Nullvisjon for nedbygging av matjord

Stryke: «og ha en nullvisjon for nedbygging av matjord» i punktet «verne om sårbar natur i Akershus og ha en nullvisjon for nedbygging av matjord».

Flertallets begrunnelse (v/ Trine-Lise Østlund Blime)

Matjord er en begrenset ressurs. Derfor må det være en høyere terskel for å bygge ned dyrket og dyrkbar jord enn andre arealer.

Nullvisjon er ikke det samme som nulltoleranse. Nullvisjonen viser retning og det langsiktige målet med nullvisjonen er å redusere nedbyggingen av matjord mest mulig. Dersom en kommune har behov for å bygge ut eller av andre samfunnshensyn må bygge ned matjord bør man se om det er mulig å flytte dyrket til annet område.

Nullvisjon for nedbygging av matjord handler om å legge listen høyt for å ta matjord og for å sikre fremtidige generasjoners mulighet til å produsere mat, men samtidig må kommunene selv få mulighet til å ha et handlingsrom for å utvikle kommunen sin.

Mindretallets begrunnelse (v/ Børre Lien Hansen)

Vi støtter et sterkt jordvern, men reagerer på bruken av ordet nullvisjon. En nullvisjon betyr at noe ikke skal forekomme. I praksis kan dette føre til flere innsigelser og mindre rom for lokale vurderinger.

Kommunene må fortsatt kunne gjøre fornuftige avveininger når viktige samfunnshensyn står opp mot svært begrensede inngrep i matjord. Det kan for eksempel være behov for en adkomstvei over et mindre jordbruksareal for å kunne bygge boliger eller annen viktig infrastruktur på arealer som ellers ikke berører dyrket mark.

Vern der det er nødvendig, men med tillit til lokaldemokratiet og rom for praktiske løsninger. Beholder vi ordlyden nullvisjon, så betyr det innsigelser og utsettelse.

Derfor mener vi at formuleringen bør endres til «sterkt begrense nedbygging av matjord». Det gir et tydelig signal om jordvern, samtidig som lokaldemokratiet beholder nødvendig handlingsrom. Sekundært fjerne setningen.

Begrunnelse:

1. Sterkt jordvern gir bedre balanse mellom vern og utvikling enn absolutte mål.
2. Lokalt selvstyre må gi kommunene mulighet til å gjøre fornuftige avveininger.
3. Samfunnsnyttige prosjekter må kunne gjennomføres når inngrepet i matjord er begrenset og godt begrunnet.